

ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА "ФОРУМ" - НИШ

Ул. Цара Душана бр. 54, " Душанов базар",

Купола – локал бр. 220, 18.000 Ниш

Тел. 018 / 525 – 040, 064 / 11 – 97 – 301

www.forum-nis.org.rs , forumnis@open.telekom.rs

ГРАД НИШ
Градско веће

Округли сто:
уместо закључка.-

Дана 29.01.2015. године са почетком у 18,00 часова у МЦ Ниш је одржан округли сто на тему: **НАЧИН ФОРМИРАЊА ЦЕНЕ УСЛУГЕ ДАЉИНСКОГ ГРЕЈАЊА.**

Пошто је циљ округлог стола да руководство града чује примедбе грађана Ниша на начин формирања цена услуге даљинског грејања, градоначелник господин Перишић је изразио жењу да учествује у раду округлог стола, што је и у позиву за учешће назначено.

Позив је сем грађанима Ниша, упућен градском већнику задуженом за комуналне делатности господину Милошу Банђуру, Управи за комуналне делатности, енергетику и саобраћај и ЈКП Градска топлана.

Због заузетости градоначелика, учешће у раду округлог стола је узео заменик градоначелника господин Љуба Славковић а директор ЈКП Градска топлана господин Слободан Максимовић је учествовао са својим сарадницима. Градски већник господин Милош Банђур и представници Управе за комуналне делатности, енергетику и саобраћај се нису одазвали позиву а нису нашли за сходно ни да се обрате грађанима са образложењем разлога за недолазак.

Иако сам као модератор округлог стола указао на коректност дискусије и ограничења, већ за време обраћања директора ЈКП Градске топлане је било некоректног реаговања присутних грађана, због чега сам морао да реагујем.

Након излагања директора топлане, ја сам у име Центра за заштиту потрошача ФОРУМ приказао цене грејања по градовима и анализу разлога великих рачуна за грејање.

Ред. број	ГРАД	Цена варијабилних трошкова дин/kWh	Цена Фиксних Трошкова	Цена по m2
1.	Ниш	6,26 – плаћање на 12 месеци	28,26 дин/м2	
2.	Крагујевац	4,94 – плаћање на 12 месеци	10,21 дин/м3	
3.	Нови сад	5,4 – плаћање на 12 месеци	241,70 дин/kW инст. снаге	
4.	Суботица	8,1 – јединствена цена без фиксних трошкова плаћање на 6 месеци	Нема фиксних трошкова	
5.	Београд	Плаћање 12 месеци по m2		103,64

Пошто се врло често манипулише са ценом грејања у Београду, ја сам обезбедио рачун Инфостана за месец децембар 2014. године као доказ стварне цене грејања. (у прилогу).

Према нашој анализи за велике рачуне за грејање постоје два основна разлога:

1. **РАЗЛОГ:** Низак степен енергетске ефикасности стамбених зграда и прелазак на наплату грејања по тарифном систему без спровођења претходних мера енергетске ефикасности.
2. **РАЗЛОГ:** Уношење појединих ставки у обрачун фиксних и варијабилних трошкова тарифног система за које сматрамо да су неприхватљиви.

Образложење првог разлога: Познато је да је највећи део стамбеног фонда грађен у време када је енергија била јефтина и када су стандарди градње били другачији а о енергетској ефикасности се није водило рачуна, због чега су такви објекти велики потрошачи енергије. Разлог за то је слаба изолација објеката и дотрајала столарија, због чега постоје велики енергетски губитци.

Да би се повећала енергетска ефикасност зграда – смањили енергетски губитци и смањила емисија угљендиоксида, предвиђене су **МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ**, које обухватају:

1. замену необновљивих енергената **обновљивим**
2. замену енергетски неефикасних портошача **ефикасним**
3. **изолацију** простора који се греје или хлади
4. замену дотрајале **столарије** у просторима који се греју или хладе
5. уградњу **мерних и регулационих уређаја** за потрошаче енергије
6. увођење **тарифних система** од стране дистрибутера који ће подстицати штедњу енергије и сл.

Као што видимо, да је за постизање циља енергетске ефикасности објеката - смањење утрошка енергије и смањење емисије угљен диоксида, увођење тарифног ситета последња мера енергетске ефикасности, која се спроводи након спровођења претходних мера.

Град Ниш је један од првих градова у Србији који је почео са спровођењем мера енергетске ефикасности. Напомињем да град Београд не примењује тарифни ситем за наплату грејања већ и даље грејање наплаћује по квадратном метру.

Шта је од мера енергетске ефикасности спроведено у Нишу?

Од свих предвиђених мера само су уграђени мерни уређаји у подстаницама и уведен је тарифни ситем за наплату услуге даљинског грејања.

Спровођењем ових мера није смањена потрошња енергије нити емисија угљендиоксида, а ни грађани не могу да управљају својим рачунима, већ је целокупан трошак енергетске ефикасности пребачен на потрошаче, јер су на приговор за велике рачуне за грејање добијали следећи одговор: **Изолујте зграду, замените столарију и уградите регулационе уређаје па ће вам рачуни за грејање бити мањи!**

Овакав приступ спровођењу мера енергетске ефикасности је потпуно неприхватљив!

Као пример добре праксе истичемо начин спровођења мера енергетске ефикасности Републике Хрватске: Формиран је **фонд за заштиту околине и енергетску ефикасност** из кога се добијају **бесповратна новчана средства** за:

1. до 80% средстава за преглед и израду енергетског сертификата зграде.

2. 100% средстава за израда пројектне документације за енергетску обнову зграде.
3. до 80% средстава за Енергетску обнову зграде.
4. до 80% средстава за уградњу уређаја за индивидуално мерење потрошње топлотне енергије (калориметри или разделници).

Напомињемо да се средства за ову намену могу добити из европских фондова.

Сматрамо да се једино исправно решење налази у одлагању примене тарифног система за наплату услуге даљинског грејања, све док се не обезбеди фонд за финансирање спровођења мера енергетске ефикасности и спроведу претходне мере енергетске ефикасности.

Образложење другог разлога: Тарифни систем који примењује ЈКП Градска топлана има две врсте трошкова: Фиксни трошкови и Варијабилни трошкови. У обадва трошка се налазе ставке које су неприхватљиве за потрошаче.

У фиксним трошковима:

- **Износ трошкова јубиларних награда – 4.766.760,71 динара.** Потрошачи сматрају да је непримерено од незапослених грађана тражити да плаћају јубиларне награде онима који су имали среће да имају посао.
- **Износ трошкова репрезентација, донаторства и спонзорства – 1.414.564,87 динара.** Зашто би потрошачи давали новац Топлани да би она била донатор? То могу да буду сами грађани.
- **Износ трошкова платног промета и ОНА – 73.445.635,90 динара.** Потрошачи сматрају да је ово превелики и непотребан трошак јер топлана има капацитета да то сама може да ради.
- **Признати расходи обезвређења (ненаплаћена потраживања) – 35.469.428,02 динара.** Потрошачу се може наплатити само стварно извршена услуга а не и услуга коју неко други није платио.

У варијабилним трошковима:

- **Ангажована снага гасних капацитета – 26.346.897,36 динара.** По угледу на ЕПС и Југоросгас наплаћује измишљену ангажовану снагу.

Елиминисањем наведених ставки, цена грејања би свакако била реалнија.

Сем о цени грејања, на округлом столу је било речи и о три Уговора које је ЈКП Градска топлана упутила зборовима станара: **Уговор о одржавању унутрашње грејне инсталације (УГИ), Уговор о преузимању мерача утрошка топлотне енергије, прикључних подстаница и прикључних топловада и Уговор о коришћењу просторија купца за потребе прикључне подстанице.**

Захтев грађана је да су ови уговори неприхватљиви и да их треба повући. Комплетну документацију у вези ових уговора ћу вам накнадно доставити.

УМЕСТО ЗАКЉУЧАКА – ГРАЂАНИ СУ СЕ ИЗЈАСНИЛИ:

1. да се са наплатом по тарифном систему по утрошку отпочне тек након спровођења претходних мера енергетске ефикасности (изолација објеката, замена дотрајале столарије и уградња регулационих уређаја), за шта држава мора да обезбеди неповратна новчана средства.
2. да се из фиксних трошкова изоставе трошкови: јубиларних награда, донаторства и спонзорства и расходи обезвређења (ненаплаћена потраживања) а да се трошак платног промета умањи најмање за 50%.

3. да се обустави потписивање Уговора о одржавању УГИ и остала два пратећа Уговора
4. да се потпишу Уговори са свим купцима топлотне енергије и да у формирању уговора учествују представници Центра за заштиту потрошача **ФОРУМ**.
5. да се из тарифног система избаци фиксни трошак и да се формира јединствена цена према утрошку топлотне енергије (као у Суботици).
6. да се побољша комуникација ГВ, Управа и ЈКП са Центром за заштиту потрошача **ФОРУМ**.

Прилог:

- Оправдани фиксни трошкови
- Оправдани варијабилни трошкови
- Рачун за грејање - Београд

Ниш, 01.02.2015.год.

ПРЕДСЕДНИК
Мр Јован Јовановић

